

Sygnatura akt I C 611/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 19 września 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Zdrzałka-Szymańska

Protokolant: Alicja Ziomek

po rozpoznaniu w dniu 09 września 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa C. B.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

- o nakazanie

I. Oddała powództwo

II. Zasądza od powoda C. B. na rzecz strony pozwanej (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 2.400 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

W dniu 30.04.2013r. C. B. wniósł o nakazanie stronie pozwanej (...) Bank S.A. z siedzibą w W. złożenia oświadczenia woli stwierdzającego, iż powód spełnił w całości swoje świadczenie wynikające z umowy konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 22.06.2007r., zgodnie z ugodą z dnia 13.07.2011r., i nie pozostaje dłużnikiem (...) Bank S.A. Powód wniósł także o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu podniósł, iż w związku z przedmiotową umową jego zadłużenie wobec strony pozwanej wynosiło w dniu 13.07.2011r. łącznie 10.502,71 zł. W tym dniu strony zawarły ugodę, zgodnie z którą powód uznał swój dług, zobowiązał się do uiszczenia wpłaty inicjalnej w wysokości 2.000 zł do dnia 15.07.2011r. oraz spłaty pozostałej części zadłużenia poprzez dokonanie 10. miesięcznych wpłat w kwocie 500 zł, do 27. dnia każdego miesiąca, oraz wpłaty kwoty 150,13 zł do dnia 27.06.2012r. Powód dokonał spłaty zgodnie z zawartą ugodą. Mimo wezwań, strona pozwana nie wydała powodowi pokwitowania stwierdzającego, iż kredyt został spłacony.

W odpowiedzi na pozew Bank wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że pokwitowanie stanowi oświadczenie wiedzy, a nie woli. Stanowi ono pisemne oświadczenie wierzyciela potwierdzające odbiór świadczenia spełnionego przez dłużnika.

W piśmie procesowym z dnia 23.07.2013r. powód podniósł, że pokwitowanie jest oświadczeniem woli wierzyciela, w którym wierzyciel oświadcza, iż dłużnik spełnił w całości swoje świadczenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13.07.2011r. (...) Bank S.A. z siedzibą w W. (Wierzyciel) zawarł z C. B. (Dłużnik) ugodę, której przedmiotem były wymagalne roszczenie Banku wobec Dłużnika, wynikające z umowy kredytowej nr (...) zawartej w dniu 22.06.2007r., w kwocie 10.502,71 zł. Kwota zadłużenia obejmowała: należność główną (2.337,92 zł), odsetki umowne (1.452,87 zł), odsetki karne (6.711,92 zł) oraz odsetki przyszłe (6,76 zł). Dłużnik uznał swoje zadłużenie. Dla zaspokojenia całości roszczeń Banku (...) zobowiązał się uiszczać na rzecz Wierzyciela kwotę 7.150,13 zł, wpłacając ją na rachunek bankowy strony pozwanej w (...) Bank S.A. nr (...). Spłata zadłużenia miała nastąpić w ratach; wpłata

inicjalna w kwocie 2.000 zł miała być uiszczona do dnia 15.07.2011r.; następnie dłużnik zobowiązany był do uiszczenia dziesięciu rat miesięcznych w kwocie 500 zł, płatnych do 27 dnia miesiąca, począwszy od sierpnia 2011r.; ostatnia rata w wysokości 150,13 zł płatna była do dnia 27.06.2012r.

(dowód: ugoda z dnia 13.07.2011r.- k. 13)

Dłużnik dokonał spłaty zadłużenia zgodnie z zawartą ugodą.

(dowód: potwierdzenia wpłat- k. 14- 16).

W piśmie z dnia 17.10.2012r. (wysłanym w tym samym dniu) Dłużnik zwrócił się do Banku o wydanie zaświadczenia o całkowitej spłacie przedmiotowego kredytu. Powód podniósł, iż brak dokumentu potwierdzającego spłatę uniemożliwia mu uzyskanie kredytu w innym banku.

Powód podtrzymał swoje żądanie w pismach z dnia 30.10.2012r. oraz 03.01.2013r.

(dowód: pismo z dnia 17.10.2012r., 30.10.2012r. i 03.01.2013r. wraz z potwierdzeniami nadania- k. 17- 24)

Bank nie wydał powodowi żadnego zaświadczenia.

(dowód: bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód wnosił w niniejszej sprawie o nakazanie stronie pozwanej wydania pokwitowania stwierdzającego spłacenie przez niego zobowiązania wynikającego z zawartej przez niego umowy kredytowej. Stan faktyczny był w niniejszej sprawie bezsporny. Sporne pozostawało natomiast, czy pokwitowanie ma charakter oświadczenia woli.

Zgodnie z art. 462 § 1 k.c. dłużnik, spełniając świadczenie, może żądać od wierzyciela pokwitowania.

W myśl art. 463 k.c. jeżeli wierzyciel odmawia pokwitowania, dłużnik może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia albo złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

Stosownie do art. 64 k.c. prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, zastępuje to oświadczenie.

Zgodnie z art. 60 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli).

W wyroku z dnia 20.11.2007r. (II PK 81/07) Sąd Najwyższy stwierdził, iż zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, dłużnik, spełniając świadczenie, może żądać od wierzyciela pokwitowania (art. 462 § 1 k.c.). Z pokwitowania zapłaty dłużnej sumy wynika domniemanie zapłaty należności ubocznych. Z pokwitowania świadczenia okresowego wynika domniemanie, że spełnione zostały również świadczenia okresowe wymagalne wcześniej (art. 466 k.c.). W świetle tych przepisów pokwitowanie jest oświadczeniem wierzyciela, z którego treści wynika potwierdzenie spełnienia świadczenia przez dłużnika oraz wskazanie długu, na poczet którego świadczenie to zostało spełnione. Pokwitowanie należy do dokumentów ułatwiających dowód wykonania zobowiązania. Według poglądu Sądu Najwyższego, wyrażonego w postanowieniu z 5 czerwca 1964 r., III CR 100/64, (OSNCP 1965 nr 3, poz. 46), stanowi ono dokument o charakterze czysto dowodowym. Należy też zgodzić się, że pokwitowanie, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy, lecz jedynie stwarza korzystne dla dłużnika domniemanie, że świadczenie faktycznie spełnił. Domniemanie to może być obalone przez wierzyciela. Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie podziela wyrażanego w piśmiennictwie poglądu, zgodnie z którym pokwitowanie jest

oświadczeniem woli, uznając, że charakter pokwitowania oddaje prawidłowo stanowisko zaliczające je do oświadczeń mających charakter potwierdzenia faktów, niebędących oświadczeniami woli (por. Z. Radwański [w:] System prawa prywatnego, Prawo cywilne - część ogólna, Tom 2, s. 26-27). Istotnie, pokwitowanie nie kreuje skutków prawnych w znaczeniu wywierania wpływu na ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego, lecz jedynie potwierdza zaistnienie faktu, którym jest spełnienie świadczenia. Funkcją pokwitowania jest ułatwienie dłużnikowi udowodnienia spełnienia świadczenia, czego dowód, zgodnie z art. 6 k.c., na nim spoczywa. Zgodnie ze swym charakterem pokwitowanie może być zakwestionowane, a domniemanie z niego wynikające obalone, jako nieodpowiadające rzeczywistości stanowi rzeczy. Pokwitowanie (stan stwierdzony w pokwitowaniu) podlega więc ocenie w kategoriach prawdy lub fałszu, co z oczywistych względów nie odnosi się do oświadczeń woli, które takiej weryfikacji nie podlegają.

Stanowisko odnośnie charakteru pokwitowania Sąd Najwyższy podtrzymał w wyroku z dnia 05.12.2007r., II PK 95/07.

Sąd uznał, że pokwitowanie stanowi oświadczenie wiedzy, w związku z czym brak było podstaw do wytoczenia powództwa o nakazanie stronie pozwanej wydania pokwitowania o określonej w pozwie treści. Przywołany art. 64 k.c. pozwala jedynie na wytoczenia powództwa o nakazanie złożenia oświadczenia woli. Zdaniem Sądu przepis tego artykułu nie powinien być interpretowany rozszerzająco; nie stanowi on zatem podstawy do wytoczenia powództwa o nakazanie złożenia oświadczenia wiedzy.

Za odmową uznania pokwitowania za oświadczenie woli przemawia fakt, iż nie prowadzi ono do powstania, ustania, bądź też zmiany stosunku prawnego. W rozstrzyganej sprawie oświadczeń woli stron należy się doszukiwać w pierwszej kolejności w umowie kredytowej z dnia 22.06.2007r.; w następstwie jej zawarcia (złożenia zgodnych oświadczeń woli przez Bank (...)) doszło do powstania stosunku prawnego, na podstawie którego strona pozwana przekazała do dyspozycji powoda określone środki pieniężne, natomiast powód zobowiązał się do zwrotu tychże środków wraz z ustalonymi odsetkami. Również ugoda, dotycząca spłaty zadłużenia, doszła do skutku w następstwie złożenia przez strony zgodnych oświadczeń woli; w jej wyniku nastąpiła modyfikacja łączącego strony stosunku prawnego. Spełniając świadczenie Dłużnik złożył oświadczenie woli (biorąc pod uwagę, że spłata została rozłożona na raty, w rzeczywistości doszło do złożenia przez dłużnika dwunastu oświadczeń woli) o przekazaniu na rachunek bankowy Wierzyciela określonych kwot pieniężnych w celu spłaty zadłużenia. Bank po dokonaniu przez Dłużnika wskazanych wpłat nie podjął żadnych działań; biorąc jednak pod uwagę, iż strony wcześniej zawarły ugodę odnośnie spłaty zadłużenia, którą Dłużnik prawidłowo wykonywał, należało uznać, że bierna postawa Wierzyciela oznaczała akceptację dokonanych przez Dłużnika wpłat; również Bank złożył zatem oświadczenie woli (oświadczenia woli) przyjmując świadczenia Dłużnika. W następstwie złożonych oświadczeń woli (o przekazaniu na rachunek bankowy wierzyciela określonych kwot pieniężnych oraz akceptacji dokonanych wpłat) doszło do wygaśnięcia zobowiązania Dłużnika z tytułu łączącej strony umowy kredytowej. W tym kontekście wystawione przez Bank pokwitowanie mogłoby jedynie stwierdzać, że w następstwie spełnienia świadczenia przez powoda wygasł łączący strony stosunek zobowiązaniowy. Brak natomiast jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż dopiero wystawienie przez Wierzyciela pokwitowania oznaczałoby złożenie przez niego oświadczenia woli o przyjęciu dokonanych wpłat; zdaniem Sądu oświadczenie to zostało przez Bank złożone poprzez milczącą akceptację działań Dłużnika.

Z charakterem prawnym pokwitowania jako oświadczenia wiedzy nie kłóci się treść art. 463 k.c., zgodnie z którym dłużnik może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia albo złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego, w przypadku, gdy wierzyciel odmawia pokwitowania. Uprawnienia przyznane dłużnikowi wynikają z tego, że w przypadku odmowy pokwitowania mógłby on mieć trudności z wykazaniem spełnienia świadczenia. Sąd zwraca jednak uwagę, że w niniejszej sprawie Dłużnik dysponuje dowodami spełnienia świadczenia w postaci potwierdzeń wpłat. Na podkreślenie zasługuje również, iż powód mógł zażądać pokwitowania dokonując pierwszej wpłaty; w przypadku odmowy ze strony Wierzyciela, istniała możliwość powstrzymania się od uiszczenia kolejnych rat.

Na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie miały wpływu ewentualne wymagania, od spełnienia których inny bank uzależnia udzielenie kredytu powodowi. Stanowisko tego podmiotu nie może wszak decydować o ocenie charakteru prawnego pokwitowania, mającego w niniejszej sprawie kluczowe znaczenie. Na marginesie Sąd zwraca uwagę, że

dostatecznym dowodem spełnienia przez Dłużnika świadczenia wynikającego z umowy kredytowej i wygaśnięcia przedmiotowego zobowiązania są potwierdzenia dokonanych wpłat wraz z zawartą ugodą.

Wobec przytoczonych argumentów na podstawie art. 64 kc w związku z 462 kc należało orzec jak w pkt I sentencji.

Sąd orzekł o kosztach na podstawie art. 98 k.p.c. Biorąc pod uwagę, że powództwo zostało w całości oddalone, stronie pozwanej należał się zwrot całości poniesionych kosztów, które obejmowały koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł, ustalone zgodnie z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).

Wobec czego orzeczono jak w pkt II sentencji.